

DET KONGELIGE
NÆRINGS- OG FISKERIDEPARTEMENT

Patentstyret
Postboks 8160 Dep
0033 OSLO

Deres ref	Vår ref	Dato
	14/9103	14.01.2015

Statsbudsjettet 2015 - Tildelingsbrev

1. Innledning.....	1
2. Regjeringens langsiktige mål og strategier	1
3. Mål og prioriteringer i 2015	2
4. Føringer og oppdrag i 2015	4
5. Styringsdialog gjennom året.....	6
6. Budsjettvedtak og fullmakter for 2015	7

1. INNLEDNING

Nærings- og fiskeridepartementet viser til Innst. 8 S (2014–2015) og Prop. 1 S (2014–2015) for Nærings- og fiskeridepartementet, og meddeler med dette Stortingets budsjettvedtak og departementets styringssignaler for Patentstyret i 2015.

Tildelingsbrevet fastsetter mål, prioriteringer og resultatkrav for Patentstyret i 2015. Brevet gir også enkelte faglige føringer og spesifiserer konkrete oppdrag med leveranse i 2015, men gir ikke en uttømmende oversikt etatens oppgaver. Etatens myndighet, ansvar og faste oppgaver framgår av hovedinstruks for styringen av Patentstyret, fastsatt 28.05. 2014.

2. REGJERINGENS LANGSIKTIGE MÅL OG STRATEGIER

Patentstyret skal hjelpe næringslivet og samfunnet med å skape verdier gjennom

utøvelse av sin myndighetsrolle og ved å levere veilednings-, rådgivnings- og oppdragstjenester. Gjennom forvaltning og spredning av kunnskap om immaterielle rettigheter er etaten en del av det norske innovasjonssystemet. For å utvikle seg videre både som forvalter og kompetansesenter for immaterielle rettigheter i Norge, er det nødvendig at Patentstyret fokuserer på kundebehov, kompetanse og kostnadseffektivitet. Patentstyret har et særlig ansvar for å iverksette tiltak og følge opp regjeringens politikk som varslet i stortingsmeldingen i 2013. Det skal legges vekt på å finne frem til resultatorienterte samarbeidsformer mellom Patentstyret og andre aktører i virkemiddelapparatet for å bevisstgjøre næringsaktører om betydningen av industrielle rettigheter. Tjenestene skal utvikles i tråd med kundebehov.

Det nye mål- og resultatstyringssystemet for Patentstyret trår i kraft fra 1. januar 2015. Det er lagt vekt på at etaten skal ha frihet til å finne de mest hensiktsmessige måtene å realisere målene på. Departementets kontrollaktiviteter skal bygge på tillit til etaten og en avklart rollefordeling mellom departement og etat. Kontrollnivået skal oppleves som hensiktsmessig både for departementet og Patentstyret.

3. MÅL OG PRIORITERINGER I 2015

3.1 Mål

Patentstyret skal fremme innovasjon og verdiskaping i næringsliv og samfunn ved å bidra til større bedrifts- og samfunnsøkonomisk lønnsomhet fra immaterielle verdier.

For å oppnå dette skal Patentstyret legge til rette for:

- Flere gode rettigheter
- Bedre bruk av immaterielle verdier

Alle virksomheter har immaterielle verdier i ulike former. Hvordan verdiene beskyttes og utnyttes er derfor av stor betydning for virksomhetens lønnsomhet og konkurranseevne. Patentstyret bidrar til bedrifts- og samfunnsøkonomisk lønnsomhet ved å gi mulighet for patent, varemerke og designrettigheter. Patentstyret legger samtidig til rette for økt bevissthet og kompetanse om immaterielle verdier og rettigheter i det norske samfunn.

Patentstyret skal tildele gode rettigheter innenfor design-, varemerke- og patentlovgivningen. Gode rettigheter skal oppleves å gi verdi for rettighetshaver ved å øke muligheten for inntjening. Dette vil igjen være et insentiv for økt innovasjon og verdiskaping i norsk næringsliv. Bedre bruk av immaterielle verdier kan gi økt lønnsomhet for virksomheten som eier dem ved at virksomheten utnytter sine immaterielle verdier på riktig måte og beskytter disse mot kopiering fra andre. Patentstyret offentliggjør rettighetsregistrene og bidrar dermed til kunnskapsflyt, oppbygging av kompetanse hos andre aktører, nye innovasjoner og dermed bedre bruk av immaterielle verdier. Det kreves tilstrekkelig relevant kompetanse og bevissthet for å vurdere hva som er riktig bruk av immaterielle verdier. Patentstyret skal arbeide for

at virksomheter i Norge styrker sin kompetanse og dermed sin evne til å utnytte og beskytte immaterielle verdier de er i besittelse av og slik oppnå økt lønnsomhet for virksomheten.

Den nye målstrukturen for 2015 er et resultat av arbeidet med et nytt mål- og resultatstyringssystem og arbeidet med videreutvikling av etaten. De nye målene beskriver resultatene av det etaten skal oppnå, samtidig som de legger færre føringer på hvordan målene oppnås.

Patentstyret skal arbeide for at det tildeles *flere gode rettigheter* innenfor design-, varemerke- og patentlovgivningen. Det nye styringssystemet skal fange opp både kundetilfredshet, kvalitet og effektivitet i søknadsbehandlingen.

Patentstyret skal bidra med kunnskap til norske bedrifter om hvordan lønnsomhet kan sikres gjennom *bedre bruk av immaterielle verdier*. Det nye styringssystemet skal vurdere etatens kompetanseoverføring, opplevd kompetanseoverføring og kundetilfredshet, samt IPR-modenhet blant norske brukere.

Samlet sett er det gjennom det nye styringssystemet lagt til rette for at Patentstyret skal fremme innovasjon og verdiskaping i næringsliv og samfunn ved å bidra til bedrifts- og samfunnsøkonomisk lønnsomhet fra immaterielle verdier.

Styringsparametere og rapporteringskrav følger i vedlegg 2.

3.2 Prioriteringer 2015

Patentstyret skal fremme innovasjon og verdiskaping i næringsliv og samfunn og arbeide for å oppnå dette gjennom myndighetsrollen, pådriverrollen og oppdragsrollen. I myndighetsrollen skal Patentstyret behandle og avgjøre søknader om patent, varemerkeregistrering og designbeskyttelse. Patentstyret skal bidra til konkurransekraft og verdiskaping i samfunnet ved å tildele rettigheter. I pådriverrollen skal Patentstyret levere kunnskap til næringsliv, forsknings- og utdanningsinstitusjoner, og til myndigheter. Patentstyret skal stimulere til økt beskyttelse og bedre bruk av immaterielle rettigheter. I oppdragsrollen skal Patentstyret utvikle og levere ulike typer forundersøkelser, beslutningsgrunnlag og kurs for bedriftsmarkedet.

Patentstyrets prioriteringer for 2015 skal følge av målene og indikatorene i det nye mål- og resultatstyringssystemet. Systemet skal legge til rette for at ressursene er orientert mot bruker- og samfunnseffektene av etatens aktiviteter.

Patentstyret skal arbeide for at Nordisk Patentinstitutt (NPI) kan bli en foretrukket PCT-myndighet for deler av norsk næringsliv. Dette innebærer blant annet å effektivisere Patentstyrets arbeid med NPI (både PCT-søknader og NPI oppdrag) og

bruke kompetansen fra NPI oppdrag og aktivitet til å videreutvikle Patentstyret som etat.

Patentstyret skal styrke omfanget og innholdet av veiledning og opplæring av immaterielle rettigheter i næringslivet og i utdanningssektoren. En videreutvikling av samarbeidet med NTNU og Center for Intellectual Property Gøteborg om Intellectual Property Institute of Norway (IPIN) skal inngå i dette arbeidet.

Patentstyret må ta utgangspunkt i vedtatt bevilgning og planlegge aktivitets- og ambisjonsnivået i 2015 med det som utgangspunkt.

4. FØRINGER OG OPPDRAG I 2015

Patentstyret skal i 2015 innarbeide sitt nye mål- og resultatstyringssystem. Det nye systemet skal sikre at etatens styringssystem er oppdatert når det gjelder utfordringene på feltet og skal bidra til riktig prioritering og ressursbruk. En hovedhensikt med det nye mål- og resultatstyringssystemet er å øke måloppnåelsen og effektiviteten ved at etaten får større frihet til selv å prioritere bruk av ressurser og valg av aktiviteter for å nå målene. Etaten selv fastsetter strategien for å nå målene. Mål- og resultatstyringssystemet danner rammen for strategien.

Her nevnes de viktigste føringene og oppdrag fra departementet i 2015. Faste leveranser og frister for disse går frem av styringskalenderen, jf. vedlegg 1.

4.1 Oppfølging av stortingsmeldingen om immaterielle verdier og rettigheter

Som en oppfølging av stortingsmeldingen om immaterielle verdier og rettigheter skal Patentstyret:

Etablere en SMB-rettet veiledningstjeneste.

Patentstyret skal videreføre samarbeidet med Innovasjon Norge om SMB-rettede veiledningstjenester innen immaterielle verdier i henhold til føringene i den felles prosjektrapporten som er utarbeidet. Veiledningen skal gjøre det enklere for SMB-er å gjøre gode valg.

Sammen med NFR styrke kunnskapsgrunnlaget relatert til IPR som legges til grunn når nye satsinger blir vurdert i NFR.

Departementet legger til grunn at Patentstyret i samarbeid med Forskningsrådet gjennomfører et prosjekt for å forbedre kartleggingen av rettighetssituasjonen som en del av kunnskapsgrunnlaget ved etablering av nye satsinger i Forskningsrådet.

Etablere et nettsted med informasjon om piratkopiering og varemerkeforfalskning.
Patentstyret skal lansere og drive et nettsted med informasjon om piratkopiering og varemerkeforfalskning. Dette skal være et samarbeidsnettverk mellom relevante myndigheter og bransjeorganisasjoner for å sikre at nettstedet når målgruppene.

Arbeide for å øke bevisstheten om immaterielle rettigheter som strategisk virkemiddel og fremme et godt samarbeid med det øvrige virkemiddelapparatet.

Det skal etableres samarbeidsavtale med SIVA, og det skal bidra med opplæringsressurser for å øke kompetansen om IPR i virkemiddelapparatet og mot felles kunder.

Delta i arbeidet i IPIN.

Patentstyret skal bidra med kompetanse og undervisningsressurser ved gjennomføring av studierettede programmer og prosjekter ved NTNU og legge til rette for at IPINs forskningsrelaterte prosjekter igangsettes.

4.2 Rapportkrav knyttet til Norges tilslutning til EPO og opprettelsen av NPI

Patentstyret er hovedansvarlig for å representere Norge i EPOs forvaltningsråd og i underliggende komiteer, i henhold til føringer gitt av Nærings- og fiskeridepartementet, Justisdepartementet og Utenriksdepartementet. Patentstyret skal fremføre Norges standpunkter i forvaltningsrådet og rapport skal oversendes berørte departementer.

Patentstyret skal i årsrapporten rapportere om arbeidet knyttet til NPI, herunder inntekter og utgifter og konsekvenser for Patentstyret av NPI-samarbeidet.

4.3 Brukerrettede tidstyver

Statlige virksomheter har i 2014 rapportert inn aktiviteter, tiltak, prosedyrer, regelverk, m.m. gitt av andre som oppleves som tidstyver i det daglige arbeidet. Regjeringen følger nå opp disse innspillene. Virksomhetene skal også rapportere i årsrapporten for 2014 om sitt arbeid med å forenkle regelverk, bruke klart språk, og forenkle rutiner og ordninger de kan gjøre noe med selv. Dette skal følges opp som et ledd i et kontinuerlig forbedringsarbeid.

I 2015 skal Patentstyret prioritere tiltak som gir konkrete effekter for brukerne. Patentstyret skal også vurdere – og eventuelt ta initiativ til – tiltak som vil forenkle brukernes kontakt med det offentlige på tvers av flere statlige virksomheter.

Innen 1. juni 2015 skal virksomhetene melde inn i Difis rapporteringsløsning, eller på annen egnet måte, om brukerrettede tidstyver i egen virksomhet. Virksomhetene skal så i dialog med sitt eierdepartement velge ut brukerrettede tidstyver de selv kan gjøre noe med og igangsette tiltak for å redusere eller fjerne disse. I årsrapporten for 2015

skal det rapporteres på en felles mal om arbeidet med å utvikle brukerrettede tidstyver i egen virksomhet, og hvordan det skal arbeides videre med disse.

4.4 Samfunnssikkerhet og beredskap

Det forutsettes at Patentstyret har et bevisst forhold til hvordan samfunnssikkerhet og beredskapstenkningen skal integreres i organisasjonen gjennom opplæring og kommunikasjon. Det skal spesielt legges vekt på å styrke holdninger og kultur knyttet til risikoerkjennelse, gjennomføringsevne, samhandling, IKT-utnyttelse og resultatorientert lederskap. På denne bakgrunn skal planer, øvelser, kapasitet og kompetanse vurderes ut fra ansvars- og arbeidsområdet.

Patentstyret skal ha etablert nødvendig grunnsikring (adgangskontroll osv.) og ha oppdaterte krise/beredskapsplaner for å sikre god håndtering og kontinuitet i krisesituasjoner. Det skal gjennomføres årlige øvelser med bakgrunn i planverket.

For informasjon som reguleres av sikkerhetsloven skal det være etablert tiltak/rutiner i henhold til lov og forskrift. Patentstyret er ansvarlig for at det regelmessig gjennomføres en kartlegging av risiko og sårbarheter innenfor eget ansvarsområde og at denne oversikten utvikles og vedlikeholdes. Informasjonssikkerhetsarbeidet skal være i samsvar med den nasjonale strategi og handlingsplan for informasjonssikkerhet.

5. STYRINGSDIALOG GJENNOM ÅRET

Den årlige styringsdialogen mellom departementet og Patentstyret består av følgende faste møter og hoveddokumenter:

- Departementets tildelingsbrev
- Årsrapport fra Patentstyret
- Tertialrapporter fra Patentstyret
- Etatsstyringsmøte vår og høst, samt referat fra møtene

Vedlagt følger en styringskalender, med frister, tidspunkt for etatsstyringsmøter og krav til leveranser til departementet.

Patentstyret plikter å informere departementet umiddelbart ved vesentlige avvik. Vesentlige avvik er avvik som truer måloppnåelse, forbruk/inntekter i henhold til tildelte budsjettammer, og overholdelse av lover og regler. Etaten skal videre orientere departementet umiddelbart om saker med mulig mediemessig eller politisk interesse.

Departementet tar forbehold om at etaten innenfor gjeldende budsjettammer kan bli pålagt enkelte oppgaver i tillegg til de som er beskrevet i dette brevet.

6. BUDSJETTVEDTAK OG FULLMAKTER FOR 2015

6.1 Budsjettedtak

For Patentstyret er det fattet budsjettedtak på kap.935, 3935 og 5574.

Utgifter

		(i 1000 kr)
935	Patentstyret	Saldert 2015
01	Driftsutgifter	233 157
Sum kap. 935		233 157

Inntekter

		(i 1000 kr)
3935	Patentstyret	Saldert 2015
01	Inntekt av informasjonstjenester	7 493
02	Inntekter knyttet til NPI	5 295
03	Gebyrer immaterielle rettigheter	42 159
Sum kap. 3935		54 947

		(i 1000 kr)
5574	Sektoravgifter under Nærings- og fiskeridepartementet	Saldert 2015
71	Avgifter immaterielle rettigheter	150 000
Sum kap. 5574, post 71		150 000

Utgiftsbevilgninger kan ikke overskrides eller brukes til andre formål enn forutsatt av Stortinget, jf. bevilgningsreglementets § 5, med unntak gitt i vedlegg 3 om budsjettfullmakter.

6.2 Budsjetfullmakter

Merinntektsfullmakter

Patentstyret gis fullmakt til å overskride bevilgningen under kap. 935, post 01 mot tilsvarende merinntekter under kap. 3935, post 01, 02 og 03.

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633, post 01 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning neste år.

Fullmakten må disponeres i samsvar med Finansdepartementets rundskriv R-110, jf. punkt 2.4.

6.3 Finansielt rammeverk

Vi viser til Bestemmelsene om økonomistyring i staten, pkt. 3.4.2. Patentstyret skal føre regnskap etter kontantprinsippet.

6.4 Endringer fra og med 2015 – budsjett og regnskap

Nøytral merverdiavgift

Fra 1. januar 2015 innføres en nettoordning for budsjettering og regnskapsføring av merverdiavgift for ordinære statlige forvaltningsorganer. Nettoordningen innebærer at betalt merverdiavgift knyttet til utgifter på post 01-49 som en hovedregel skal belastes et sentralt kapittel og ikke virksomhetens egne kapitler, jf. Finansdepartementets rundskriv R-116.

Dette innebærer at bevilgningen på kap. 935, post 01 er redusert med 9,9 mill. kroner. Dette tilsvarer et anslag av utgifter til merverdiavgift i 2015. All betalt merverdiavgift som er omfattet av ordningen skal bokføres på artskonto 1987 Nettoføring for mva og skal rapporteres til statsregnskapet på kap. 1633 Nettoordning, statlig betalt merverdiavgift, post 01, Driftsutgifter.

Refusjon av lønn

Fra 1. januar 2015 endres kravene til rapportering til statsregnskapet for refusjoner av lønn for ordinære statlige forvaltningsorganer, jf. Finansdepartementets rundskriv R-9/2014. Endringen innebærer at refusjoner av arbeidsmarkedstiltak, foreldrepenger, sykepenger, merutgifter til lærlinger og tilretteleggingstilskudd skal rapporteres til statsregnskapet som en utgiftsreduksjon på kapittel 935 post 01. Refusjonene og tilskuddene skal fortsatt bokføres i virksomhetsregnskapet slik det er angitt i standard kontoplan for kontogruppene 57 og 58, jf. Finansdepartementets rundskriv R-102.

Avbyråkratiserings- og effektiviseringsreform

Regjeringen innfører f.o.m. 2015 en avbyråkratiserings- og effektiviseringsreform. Regjeringen forutsetter at alle statlige virksomheter gjennomfører tiltak for å bli mer effektive, og har en intensjon om at den årlige overføringen til fellesskapet settes til 0,5 pst. av alle driftsutgifter som bevilges over statsbudsjettet. I budsjettforliket ble satsen justert til 0,6 pst. for 2015. For å oppnå en varig effekt må tiltakene være en del av en planlagt prosess. Regjeringen vil derfor la dette inngå som en fast del av budsjettarbeidet framover. Utgangspunktet for overføringen til fellesskapet i de årlige budsjettforslagene vil være saldert budsjett for foregående år.

6.5 Tildeling

I tråd med kravene i § 7 i Reglement for økonomistyring i staten og føringene gitt i dette tildelingsbrevet, blir bevilgningene på kapitlene 935, 3935 og 5574 stilt til disposisjon for Patentstyret.

Med hilsen

Arne Benjaminsen (e.f.)
ekspedisjonssjef

Bent Sunde
avdelingsdirektør

Kopi: Riksrevisjonen

Vedlegg som inneholder oversikt over:

1. Styringskalender
2. Styringsparametere og rapporteringskrav
3. Fullmakter
4. Avslutning av statsregnskapet for 2014

VEDLEGG 1 Styringskalender

Nedenfor følger frister, tidspunkt for etatsmøter og krav til leveranser til departementet i 2015. Departementet tar forbehold om at det kan komme endringer gjennom året.

1. OVERSIKT OVER FRISTER OG TIDSPUNKT FOR ETATSMØTER 2015

Mnd.	Dato	Aktivitet	Mnd.	Dato	Aktivitet
Jan.	Medio jan. - medio feb.	Avslutning statsregnskap 2014	Juli		
Feb.	26. feb:	Årsrapport 2014 *	Aug.		
Mars	1. mars:	Ev. innspill revidert budsjett 2015	Sept.	20. sept.:	2. tertialrapport, herunder risikovurdering, status økonomi per 31.aug., og ev. innspill endringsproposisjon høstsesjon 2015
	15. mars:	Budsjettforslag 2016			
April	Medio april - medio mai		Okt.	Medio okt. - medio nov.	Dialog om tildelingsbrev for 2016 Etatsmøte høst 20.november (tentativt)
Mai	20.mai	1. tertialrapport	Nov.	1. nov.	Innspill til store satsinger 2017
Juni		Kontraktssamtale med etatsleder Etatsmøte vår 12. juni (tentativt)	Des.	31. des.	Tildelingsbrev for 2016

* Frist for årsrapport for 2015 er 26. februar 2016.

2. KRAV TIL LEVERANSER

2.1 Avslutning av statsregnskapet for 2014

Frister og krav til leveranser ved avslutning av statsregnskapet for 2014 er meddelt i eget vedlegg til dette brevet.

2.2 Årsrapport 2014

Vi viser til tildelingsbrevene for 2014 og øvrig dialog om nye krav til årsrapport og årsregnskap for statlige virksomheter fra 2014. Dersom annet ikke er eksplisitt avtalt i etatsstyringsdialogen, ber Nærings- og fiskeridepartementet virksomhetene følge anbefalingene Direktoratet for økonomistyring har til innhold og utforming av hver enkelt del av årsrapporten, jf. dfo.no/no/Styring/Arssrapport. Vi ber om at alle virksomheter bruker de anbefalte, standardiserte nøkkeltallene i del II.

Årsrapport 2015

Årsrapport med årsregnskap for 2015 skal i utgangspunktet utformes etter samme krav som for 2014. Basert på erfaringene med nytt årsrapportformat fra 2014, kan det komme justerte krav til rapporten for 2015 i løpet av året.

Tertialrapportering 2015

Tertialrapporteringen for 2015 skal utformes etter samme krav som for 2014.

2.3 Eventuelle innspill til revidert budsjett - Omdisponeringer og tilleggsbevilgninger vårsesjon 2015

I løpet av våren legger regjeringen fram en proposisjon om omprioriteringer og tilleggsbevilgninger på statsbudsjettet. Det skal i hovedsak bare fremmes forslag om tillegg som er begrunnet i uforutsette forhold. Dersom etaten har innspill til saker som bør fremmes, ber departementet om at det for hvert enkelt forslag går fram:

- Kort beskrivelse av hva forslaget gjelder og begrunnelse.
(F.eks om forslaget gjelder paralleljustering, omdisponering eller utgifts-/inntektsendring.)
- Beløp per kap./post som forslaget vedrører.
- For eventuelle innspill om utgiftsøkninger, skal det gå fram hvilke tiltak som er gjennomført for å begrense utgiftene.

2.4 Budsjettforslag 2016

Budsjettforslaget skal vise hvordan etaten vil prioritere sine ressurser det kommende året, gitt at bevilgningen videreføres på nivå med inneværende år (justert for 0,6 % effektiviseringskutt). Innspillet vil danne grunnlag for diskusjon av etatens strategiske planer i styringsdialogen og for departementets arbeid med Prop. 1 S.

Budsjettproposisjonen skal i tillegg til å fremme forslag til bevilgning på kapittel og post tydelig formidle hovedprioriteringene for den enkelte virksomhet.

Budsjettforslaget skal ta utgangspunkt i virksomhetens fastsatte mål, strategier og gjeldende budsjetttramme og inneholde følgende:

1. Omtale av hovedprioriteringer for 2016. Hovedprioriteringer skal angi hva som er de 1-3 viktigste områdene som etaten skal ha oppmerksomhet på i 2016.
2. Omtale av oppgaver som foreslås prioritert ned på kort eller lang sikt, for å frigjøre ressurser til høyere prioriterte oppgaver, og konsekvensene av dette.
3. Oversikt over utgifter per virksomhetsområde/hovedområde for årene 2014 (regnskapstall), 2015 (gjeldende budsjett) og 2016 (gitt dagens ramme).

I tillegg skal etaten spesifisere driftsutgiftene for 2016 på 01-posten på underpost 01.1 Lønn og godtgjørelser og 01.2 Varer og tjenester.

Nærmere om investeringer

Departementet ber etaten redegjøre for investeringer som etaten planlegger å gjennomføre innenfor gjeldende budsjett, med inndekning over flere år. Redegjørelsen skal inneholde en vurdering av tiltakets nytte, opplysninger om samlet investeringsbehov og fordeling av utgifter over år. Dette kan for eksempel gjelde mindre byggeprosjekter uten husleie-kompensasjon, eller IKT-investeringer. Departementet minner om at IKT-investeringer skal være i henhold til digitaliseringsrundskrivet (H-7/14) fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

2.5 Risikovurdering

Etaten skal vurdere risiko som ledd i sin interne styring, jf. økonomiregelverket og hovedinstruksen. Arbeid med strategiplaner, ressursdisponering og større utviklingstiltak i etaten skal alltid bygge på risikovurderinger.

Departementet ber etaten legge fram en overordnet vurdering av risiko i 2015 knyttet til:

- Måloppnåelse
- Effektiv bruk av ressurser
- Pålitelig rapportering
- Etterlevelse av lover og regler

Der hvor risiko vurderes som høy eller kritisk, skal årsaken til risikoen identifiseres og risikoreduserende tiltak beskrives.

I tillegg bes etaten å kommentere dersom det er kjennskap til fremtidige hendelser i påfølgende år som kan påvirke de enkelte risikovurderingene.

2.6 Status økonomi per 31. august og ev. innspill til omdisponeringer og tilleggsbevilgninger høstsesjon 2015

Departementet ber etaten legge fram en statusrapport om budsjettsituasjonen. Rapporten skal være basert på statsregnskapet per 31.august. I rapporten skal det for hver kap./post gå fram:

- Disponibelt beløp (saldert budsjett, endringer i bevilgning gjennom året, refusjoner/merinntekter).
- Regnskapsført i statsregnskapet per 31. august
- Prognose for hele året.
- Kommentarer til eventuelle vesentlige avvik mellom disponibelt beløp og regnskapsført.

Rapporten skal også omfatte eventuelle innspill til omdisponeringer og tilleggsbevilgninger som bør fremmes i høstsesjonen. Krav til eventuelle innspill følger av punkt ovenfor om eventuelle innspill til omdisponeringer og tilleggsbevilgninger i vårsesjonen.

2.7 Innspill til store satsinger 2017

Som et ledd i departementets arbeid med innspill til materiale til regjeringens første budsjettkonferanse, ber departementet om eventuelle innspill til større satsinger. Departementet ber om at eventuelle innspill inneholder følgende informasjon:

Benevning av satsingsforslag _____ (mill. kroner)

Kort oppsummering av satsingsforslaget.

- 2-5 linjer og maks 1/2 side.

- Tiltakets formål og varighet.
- Utgifter i 2017 og påfølgende år.

Tilleggsopplysninger:

- Nærmere utdyping av satsingsforslaget.
- Bakgrunn og behov for tiltaket.
- Oppsummering av konkrete resultater som tiltaket forventes å gi.
- En oversiktlig framstilling av de økonomiske og administrative konsekvensene av tiltaket. I den sammenheng må det redegjøres for alle relevante forutsetninger og beregninger. Alle tallstørrelser må settes opp på en logisk og etterprøvable måte.
- Tiltakets samfunnsøkonomiske lønnsomhet tallfestes så langt det er mulig.
- Flerårige budsjettkonsekvenser for årene 2017-2019 for hvert enkelt satsingsforslag. Hvis tiltaket berører flere kapitler og poster, settes dette opp i en oversiktlig tabell.
- En beskrivelse av hvordan resultatoppfølgingen skal foregå.
- Dersom tiltaket antas å gi innsparinger over tid, må en konkret gevinstrealiseringsplan beskrives.

Dersom relevant, skal følgende inngå:

- Gjennomført/planlagt utredningsprosess bak forslaget, herunder kontakt med berørte parter (for eksempel KS).
- Beregning av eventuell kommunal medfinansiering, jf. punkt 6.1 i R-9/2012.
- En framstilling av sektorovergrepene forslag som er koordinert mellom berørte departementer.